

احکام آموزشی جوانان

ویژه برادران

عباس محمودی

حسین مرادی دولت آبادی

سرشناسه	مرادی دولت‌آبادی، حسین، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور	گوهر احکام : احکام آموزشی جوانان ویژه برادران / تألیف و پژوهش عباس محمودی، حسین مرادی دولت‌آبادی؛ تحقیق و مصدريابی هادی عبيدی نوروزانی؛ پژوهشگر همکار رقيه تشکر.
مشخصات نشر	تهران : پیام عدالت، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهري	۲۰۰ ص.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۱۵۲-۴۶۴-۹
وضعيت فهرست نویسی	فیبیا
موضوع	فقه حنفی -- رساله عمليه
موضوع	* Islamic law, Ja'fari -- Handbooks, manuals, etc.
موضوع	فتاواهای شیعه -- قرن ۱۴
موضوع	۲-th century -- Fatwas, Shiites
شناسه افزوده	محمودی، عباس، ۱۳۵۵ -
شناسه افزوده	عبيدی نوروزانی، هادی، ۱۳۶۱ -
شناسه افزوده	تشکر، رقيه، ۱۳۶۲ -
رده بندي کنگره	۱۳۹۵ گ ۳۵۵ م ۹ / BP۱۸۲
رده بندي ديوبندى	۲۹۷ / ۳۴۲۲
شماره کتابشناسی ملی	۴۲۷۸۸۸۵

احکام آموزشی جوانان ویژه برادران

تألیف: حسین مرادی دولت‌آبادی - عباس محمودی
 تحقیق و مصدريابی: هادی عبيدی نوروزانی
 پژوهشگر همکار: رقيه تشکر
 ویراسته: مهدي صباغی
 ناشر: انتشارات پیام عدالت
 صفحه آراء: مهدی فروزخانی
 چاپ: اول / بهار ۱۳۹۵
 شمارگان: ۵۰۰
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۵۲-۴۶۴-۹
 چاپ: چهارگانه
 قیمت: ۶۰۰۰ تومان

www.valast.net

این کتاب به سفارش جامعه فرهنگی قرآنی عصر تهیه شده است و تمام حقوق مادی و معنوی آن محفوظ و به جامعه فرهنگی قرآنی عصر تعلق دارد.

دفتر نشر:

خیابان ولی عصر، میدان منیریه، خیابان معیری پلاک ۱۴۵
 تلفن: ۶۶۴۱۰۸۴۹ - ۶۶۴۹۸۳۲۶ - ۶۶۹۸۹۴۸۰ دوزنگار

www.payamedalat.com

فهرست مطالب

۹		سخن جامعه فرهنگی مرتضی مطهری
۱۳		مقدمه
۱۷		راهنمای تدریس
۲۱		بخش اول: احکام فردی
۲۳		تقلید
۲۶		مطهرات
۲۶		آب
۲۷		آب کُر
۲۷		آب قلیل
۲۸		آب جاری
۲۸		آب باران
۲۸		آب چاه
۲۹		نجاسات
۲۹		برخی احکام کلی نجاسات
۳۸		تخلی
۳۹		استبراء
۴۰		وضو
۴۲		شرایط صحت وضو
۴۳		مبطلات وضو
۴۴		وضوی جبیره‌ای

۴۵	غسل
۴۶	غسل جنابت
۴۸	غسل من میت
۴۸	غسل میت
۴۸	غسل های مستحب
۴۹	خالکوبی
۵۰	تیمم
۵۰	موارد تیمم
۵۱	تستور تیمم:
۵۲	نماز
۵۴	شرایط اقامت نمازگزار
۵۶	شرایط مکان نمازگزار
۵۷	واجبات نماز
۶۴	مبطلات نماز
۶۵	شکیات نماز
۶۷	نماز احتیاط
۶۹	نماز مسافر
۷۰	نماز قضا
۷۱	نماز آیات
۷۲	نماز میت
۷۳	نماز عید فطر و قربان
۷۴	نمازهای مستحب (نوافل)
۷۷	احکام قرآن کریم
۸۰	احکام مسجد
۸۶	عهد و قسم
۸۷	نذر
۸۹	روزه
۹۳	مبطلات روزه
۹۶	روزه مسافر
۹۷	برخی اموری که برای روزه دار مکروه است:
۹۷	برخی روزه های مستحب

۹۹	ریش تراشی
۱۰۱	بخش دوم: احکام اقتصادی
۱۰۳	خمس
۱۰۹	مصرف خمس
۱۱۰	زکات
۱۱۱	موارد مصرف زکات:
۱۱۲	زکات فطره
۱۱۳	خرید و فروش
۱۱۴	معاملات حرام و باطل
۱۱۴	برخی شرایط خرید و فروش
۱۱۴	برخی مستحبات خرید و فروش
۱۱۵	برخی معاملات مکروه
۱۱۶	بانکها
۱۱۹	رشوه
۱۲۱	وقف
۱۲۳	بخش سوم: احکام خانواده
۱۲۵	اهمیت و اقسام ازدواج
۱۲۷	ازدواج های حرام
۱۲۸	محرم و نامحرم
۱۲۹	رضاع و شیردهی
۱۳۰	مهریه
۱۳۱	طلاق
۱۳۲	وصیت
۱۳۵	بخش چهارم: احکام اجتماعی
۱۳۷	نماز جمعه
۱۴۰	نماز جماعت
۱۴۱	مستحبات و مکروهات نماز جماعت:
۱۴۲	حج
۱۴۳	زیارت و توسل

۱۴۹	آداب و احکام زیارت
۱۵۰	امر به معروف و نهی از منکر
۱۵۱	برخی شرایط وجوب امر به معروف و نهی از منکر
۱۵۳	احکام جهاد و دفاع
۱۵۵	احکام نگاه کردن
۱۵۸	حجاب و عفاف
۱۶۱	حلال گوشت‌ها و حرام گوشت‌ها
۱۶۲	موسیقی
۱۶۲	۱. تأثیرات موسیقی بر عقل
۱۶۳	۲. تأثیرات موسیقی بر احساس
۱۶۴	۳. تأثیر موسیقی بر سیستم اعصاب
۱۶۷	ماهواره
۱۶۸	فیلم و عکس
۱۷۰	شطرنج و پاسور
۱۷۲	رقص
۱۷۳	فال‌گیری و دعانویسی
۱۷۵	سحر و جادو و احضار روح
۱۷۷	اعتیاد
۱۷۹	بخش پنجم: احکام اخلاقی
۱۸۱	دروغ
۱۸۲	برخی از پیامدهای دروغ:
۱۸۴	غیبت
۱۸۶	اسراف
۱۸۷	پدر و مادر
۱۸۹	کتابنامه

سخن جامعه فرهنگی قرآنی عصر

قرآن کریم، ضعیفه زاری پروردگار و معجزه جاوید پیغمبر خاتم صلی الله علیه و آله است که جویندگان طریق حقیقت را به اسوارترین آیین سعادت و بندگی، رهنمون می‌سازد: **إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَشْوَبُ** (اسراء/ ۹)

این کتاب ارجمند، یگانه حلقه اتصال میان عبد با معبود و تنها راه نجات انسان سرگشته از ظلمات جهل و گمراهی است که به سبب مکرم اسلام صلی الله علیه و آله و پیشوایان راستین اهل بیت علیهم السلام، با ندای: «فَعَلَيْنَا بِالْقُرْآنِ» همگان را به تمسک به این ریسمان الهی و بهره‌مندی از خوان پر فیض خداوندی‌اش فراخوانده‌اند.

قرآن در اندیشه بنیان‌گذار عظیم الشان انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی رحمته الله علیه کتاب تربیت و انسان‌سازی و کتاب اصلاح جامعه است و جمهوری اسلامی، مطابق با فرمایشات رهبر معظم انقلاب، حضرت آیت الله خامنه‌ای (مد ظله العالی) بزرگ‌ترین هدف خود را رسیدن به هدف‌های قرآن کریم می‌داند. بر این اساس، رسالت خطیر مسئولان نظام و دست‌اندرکاران امور فرهنگی و قرآنی در کلیه نهادها و دستگاه‌های عمومی و دولتی نظام جمهوری اسلامی، آن است که با عنایت به اسناد بالادستی نظام به‌ویژه منشور توسعه فرهنگ قرآنی - تلاش‌های خود را در مسیر اعتلای فرهنگ بالنده قرآن کریم و «اقامه امر قرآن» در جامعه - به عنوان اساسی‌ترین راهبرد نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران - بیش از پیش، معطوف و هماهنگ سازند.

از سوی دیگر، تحقق اُنس فراگیر جامعه با قرآن - به منزله «منشور جامع هدایت و تربیت انسان» - مستلزم نگاه همه جانبه به قرآن و آموزش جامع کلام الهی است. قرآن کریم، «تعلیم کتاب» را - به عنوان رسالت اصلی رسولان پروردگار - به هیچ روی، مقوله ای جدای از تزکیه و تربیت و حیانی نمی داند: **يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ**. (جمعه ۲/۲) از این رو، لازم است، آموزش قرآن، از نگاه های تک بُعدی رهایی یابد و با نگرشی جامع و تربیت محور، به گونه ای طراحی و اجرا شود که طی آن، قرآن آموزان، به اُنس همه جانبه با این کتاب انسان ساز نائل آیند.

امروزه، توجه ویژه به کارکردهای اجتماعی و بصیرت آفرین قرآن در جامعه و ترویج ارزش های والای انقلاب اسلامی و تبیین آرمان های رهبر کبیر انقلاب رهبر و منویات مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) به همراه توسعه آموزش های قرآنی در میان نسل جوان و نوجوان، ضرورتی غیر قابل انکار است.

جامعه فرهنگی قرآنی عصر با عناوین به لزوم ایجاد شبکه نیروی انسانی متخصص در حوزه قرآن و عترت علیه السلام و انسجام جامعه قرآنی انقلاب اسلامی و ارتقای بصیرت نخبگان قرآنی کشور و نیز ضرورت بازنگری در فرایند آموزش و تربیت قرآنی و نگاه راهبردی و جامع و بصیرت آفرین به این مقوله اساسی، به خود لازم دانسته که با برگزاری دوره های جامع تربیت مربی قرآن، در راستای تأمین نیروی انسانی مجرب، تکلیف مدار و انقلابی در مسیر تربیت فعالان و حاملان قرآن - خراز انقلاب اسلامی و جریان سازی در این زمینه، برنامه ریزی و تلاش کند.

کتاب حاضر، با عنوان: گوهر احکام (ویژه برادران) حاصل تلاش علمی حجج الاسلام حسین مرادی دولت آبادی و عباس محمودی است که در راستای تأمین منابع علمی و کتب درسی مورد نیاز برای دوره های تربیتی مذکور، به رشته تحریر درآمده است و اینک به حضور مخاطبان گرانقدر تقدیم می شود؛ امید است، مقبول درگاه خداوند

متعال و مورد بهره‌برداری و عنایت خوانندگان محترم قرار گیرد.
در پایان، از استادان و صاحب‌نظران ارجمند تقاضا می‌شود با همکاری‌ها و
راهنمایی‌های ارزنده خود، ما را در جهت اصلاح و ارتقای کتاب حاضریاری دهند.

جامعه فرهنگی قرآنی عصر

www.ketab.ir

مقدمه

«مَنْ كَانَ مِنْ شَيْعِنَا أَلْبَسْنَا بِشَرِيعَتِنَا فَأَخْرَجَ ضَعْفَاءَ شَيْعَتِنَا مِنْ ظُلْمَةٍ جَهْلِهِمْ إِلَى نُورِ الْعِلْمِ الَّذِي حَبَوَاهُ بِهِ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَلَى رَأْسِهِ تَاجٌ مِنْ نُورٍ يُضِيءُ لِلْأَهْلِ جَمِيعَ الْعَرَصَاتِ.»

«هرکس از شیعیان ما، که به دین ما آگه باشد و دیگر شیعیان را از تاریکی جهل برهاند و به روشنایی علمی که به او عطا کرده‌ایم، را آورد در حالی وارد محشر می‌شود که بر سرش تاجی از نور است، به گونه‌ای که همه اهل بهشت را روشن می‌بخشد.»

حمد و سپاس پروردگاری را که به انسان عقل و روش و نورانیّت با درک احکام و قوانین الهی به درگاه او تقرب جوید و صلوات و درود بی پایان بر خاتم انبیاء محمد مصطفی ﷺ پیام آور رحمت و فرستاده ذات اقدس الهی برای هدایت به سعادت دنیا و آخرت و همچنین بهترین درودها نثار حضرات معصومان علیهم السلام بدک به عنوان جانشینان بر حق پیامبر اعظم، جامعه انسانی را به سوی سعادت سوق می‌دهند و رحمت الهی بر روان پاک علمای سلف و دست یاری خداوند همراه حضرات آیات و علمای ربانی که با مجاهدت علمی و عملی راه دستیابی انسان ها را به احکام الهی هموار می‌نمایند.

«جامعه فرهنگی قرآنی عصر» که برنامه احیای جلسات قرآنی محلی را در سطح

کشور در دستور کار دارد، برای بخش احکام به ویژه احکام مربوط به نوجوانان و جوانان نیاز به متنی داشت که مسائل مبتلا به این دو گروه سنی را به صورت مختصر در بر داشته باشد، لذا به سفارش آن مؤسسه به تدوین این کتاب اقدام شد.

هر چند کتاب‌های متعددی در زمینه احکام چاپ و منتشر شده، اما اکثر این کتاب‌ها مسائل مورد نیاز جوانان و نوجوانان را به طور کامل بیان نکرده و یا در موارد متعددی مسائلی آمده که نیاز آینده آنان است؛ لذا بر این مبنا طبق فتاوی هفت نفر از مراجع نظام تقلید، کتاب حاضر تالیف شد.

برای استفاده بهتر جوانان عزیز نکات برجسته نوشتار حاضر بیان می‌شود:

۱. در کتاب حاضر، فتاوی حضرت امام خمینی رحمته الله علیه و آیت الله بهجت رحمته الله علیه، و همچنین حضرت آیت الله خامنه‌ای، سیستانی، مکارم شیرازی، وحید خراسانی و صافی گلپایگانی رحمته الله علیه ذکر شده است که به دلیل ممانعت از تکرار و انسجام مطالب از آوردن عناوین حضرت آیت رحمته الله علیه بهرگز شده است.

۲. احکام به زبان ساده و روان و دور از اصطلاحات پیچیده فقهی ذکر شده است و کتاب جهت سهولت دسترسی در پنج بخش: احکام فردی، اقتصادی، خانواده، اجتماعی و اخلاقی تنظیم شده است.

۳. برای جمع آوری احکام جدیدی که در رسانه‌های تبلیغ المسائل نبود، تلاش فراوانی صورت پذیرفت که بررسی استفتائات، مراجعه به سایت‌های اطلاع‌رسانی حضرات و کتاب‌های مسائل جدید و تفاوت فتاوا، از آن جمله است.

۴. متناسب با موضوعات مطرح شده، از آیات و روایات مرتبط استفاده و در برخی موارد تبیین و توضیح لازم آورده شده است.

۵. در ابتدای مباحث مهم همچون تقلید، نماز، روزه، خمس، امر به معروف، موسیقی و...، سوالات و شبهات رایج، مطرح و پاسخ آن‌ها بیان شده است. این مطلب علاوه بر آشنایی مخاطب با مسائل فقهی آن موضوع، برخی شبهات اعتقادی را پاسخ

داده و در ایجاد انگیزه مخاطب نسبت به عمل به احکام موثر است. آنچه در این کتاب آمده، تمام مسائل احکام نیست بلکه قسمت‌های مهم احکام شرعی مورد احتیاج به ویژه جهت استفاده جوانان است که در صورت نیاز به مسائل دیگر، هر شخص به رساله مرجع عالیقدر خویش رجوع کند. از کلیه خوانندگان محترم صمیمانه درخواست می‌کنیم ما را از نظرات و پیشنهادهای خویش بهره‌مند سازند تا در چاپ‌های بعدی از آن‌ها استفاده کنیم، بدین منظور پست الکترونیکی ostadmoradi@yahoo.com خدمت شما معرفی می‌شود.

حوزه علمیه قم

عباس محمودی، حسین مرادی دولت‌آبادی